

Ne silimo v pustolovščino!

Središče pozornosti tržaških političnih krogov je še vedno obrnjeno na sestavo večin v novem občinskem in pokrajinskem svetu. O političnem in upravnem položaju v Trstu so te dni razpravljali celo v Rimu, kamor so »romali« zastopniki nekaterih političnih sil iz Trsta z očitnim namenom, da bi jim Rim priskočil na pomoč pri reševanju krajevnih razmer. Zdi se, da je v italijanski prestolnici prišel do izraza predlog, naj bi upravo tržaške občine prevzeli predstavniki Liste za Trst ter tako imenovanega laično-socialističnega bloka, upravo tržaške pokrajine pa Kršćanska demokracija in predstavniki že omenjenega bloka. V obeh odborih pa bi bila kot »opazovalca« predstavniki Liste in Kršćanske demokracije: prvi bi »opazoval« delovanje pokrajinskega, drugi pa delovanje občinskega odbora.

Gre vsekakor za čudno politično formulo, ki je najbrž edinstvena v italijanskem političnem življenju. Uveljavitev oziroma uresničenje te formule pa bosta — tako je bilo rečeno — odvisni od volje zainteresiranih strank na krajevni ravni, kar pomeni, da bodo o celotni zadevi morale spregovoriti zadnji in odločilno besedo vodstva političnih strank v Trstu.

Rimskega sestanka sta se za Slovensko skupnost udeležila deželni tajnik dr. Štorka in tržaški pokrajinski tajnik prof. Harej. Našim bralcem je treba pojasniti, da prištevajo k laično-socialističnemu bloku tudi Slovensko skupnost, iz česar izhaja, da bi morala sodelovati v novih večinah oba izvoljena predstavnika slovenske politične organizacije, če bi se uresničil predlog, ki je prišel do izraza na sestanku v Rimu.

Že v zadnji številki smo si dovolili povedati svoje mnenje o stališču, ki bi ga morala Slovenska skupnost zavzeti do snujočih se večin v obeh upravnih telesih. Pri tem smo imeli pred očmi predvsem težavne naloge, ki slovensko politično organizacijo čakajo že čez nekaj mesecev, ko bodo v Furlaniji - Julijski krajini deželne volitve. Svoje mnenje o morebitnem sodelovanju v novih večinah pa smo izrazili tudi glede na nezanesljivost ostalih partnerjev.

Tudi po rimskem sestanku nimamo razlogov, da bi svoje mnenje spremenili, kajti za nas je tudi koalicijska, kot jo predlaga Rim, v bistvu nezanesljiva, zlasti kar

daje na 2. strani ■

NUJNOST DIALOGA TUDI V POLITIKI

Irska teroristična organizacija IRA je nastavila v torek v Londonu dva peklenjska stroja, ki sta ubila skupno osem ljudi in jih ranila skoro 50. Mnogim od teh je povzročila pohabljenost. Peklenjska stroja sta bila podtaknjena vojakom, toda zadelo sta tudi civiliste, ki so se nahajali v bližini. En peklenjski stroj je eksplodiral sredi vojaške godbe, ki je igrala ljudem v parku, drugi pa sredi oddelka vojakov kraljičine garde na konjih. Ubitih je bilo tudi precej konj.

Noben človek z omiko in srčno kulturo si ne more kaj, da ne bi obsodil tako ostudnih, zahrbtnih in nečloveških terorističnih metod. Dokler gre za atentate s strelnim orožjem na pripadnike kake okupacijske sile ali oborožene pristaše kakega nasilniškega in nečloveškega sistema, ki vlada z ječami in obsodbami na smrt, če ne celo s pravimi pokoli kot npr. v El Salvadoru ali v Iranu in še kje, je še mogoče do neke mere razumeti teroristične protestne akcije, tudi če jih ni mogoče odobravati, ker skoro vedno zahtevajo tudi nedolžne žrtve. Toda če gre za teroristične atentate proti demokratičnim vladavinam in popolnoma nedolžnim ljudem, kakor zdaj v Londonu, si zaslužijo taka teroristična dejanja najostrejšo obsodbo in zgražanje vsega omikanega sveta. Nekoč, a tega je že davno, je uživala IRA sloves kot bojna organizacija irskega gibanja za svobodo. To je bilo v času, ko se je ves irski narod na svojem zelenem otoku bojeval za svojo svobodo in neodvisnost. Zdaj že vrsto let pa je IRA oskrunila ta sloves s svojim divjaškim terorizmom na Severnem Irskem in v Londonu ter osvobodilnemu boju Severnih Ircev bolj škodovala kot koristila. Kdo more danes še simpatizirati z IRO in s prebivavstvom, ki se poslužuje takih metod?

Simpatije svetovne javnosti so danes bolj v prid Britancev, ki predstavljajo demokratično vladavino, zakonitost in varnost, kakor Severnih Ircev, čeprav imajo ti mnogo upravičenih vzrokov za svoje nezadovoljstvo in opozicionalnost.

Vendar pa si zaslužijo grajo tudi vladavine, proti katerim je naperjen teror, in tako tudi britanska. To se sicer čudno sliši, vendar dejansko ni tako čudno, kajti teror je vedno jasen znak, da v državi, kjer se uveljavlja, nekaj ni v redu z demokracijo. To velja seveda tudi za Italijo. Kjer so vlade pripravljene za odprt dialog z opozicijo in posebno, če so pripravljene odpravljati nepravilnosti in krivice, je teror ne le nepotreben, ampak tudi popolnoma nesmiseln. Če bi bila britanska vlada pripravljena sprejeti dialog z irsko opozicijo na Severnem Irskem in če bi ji šlo za to, da ugotovi njenim upravičenim zahtevam glede nacionalnih pravic in samouprave, pa tudi če bi resno mislila s kakimi ukrepi za odpravljanje gospodarske in socialne diskriminacije proti Ircem na Severnem Irskem, bi IRA ne mogla najti ne pristašev ne terena za svoje teroristične podtalne akcije. Najde jih lahko samo zato, ker se britanska in severnoirska deželna vlada delata gluhi za zahteve irskega prebivavstva, zavlačujoč rešitve problemov v nedogled, češ da ne bosta popustili pred pritiskom nasilja. Popustiti pa bi morali ne pod pritiskom nasilja, ampak pod pritiskom demokracije in pravičnosti.

Britanska vlada bi morala končno pristati na pogajanja z demokratično izvoljenimi predstavniki irskega prebivavstva na Severnem Irskem in tedaj bi postala IRA odveč. Morala bi sprejeti njihove upravi-

daje na 2 strani ■

Moskva zahteva ustanovitev preiskovalne komisije

Sovjetska zveza zahteva, naj se ustanovi mednarodna preiskovalna komisija v zvezi z vojnimi zločini, ki jih je baje Izrael zagrešil med vojaškim posegom v Libanonu. Tako izhaja iz uvodnika, ki ga je objavila moskovska Pravda. Uradno glasilo sovjetske komunistične partije pravi, da so ustanovitev preiskovalne komisije zahtevale številne mednarodne organizacije, kot so združenje demokratič-

nih pravnikov, solidarnostni odbor z afriškimi in azijskimi državami ter svetovni svet za mir. Moskovska Pravda ponovno poudarja, da so izraelske vojaške sile in Združene države, ki te sile podpirajo, odgovorne za pravi pravcati rododomor v Libanonu in da so izvršile celo vrsto zločinov ter da so odgovorne za kršitev mednarodnih konvencij, veljavnih za vojno stanje.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 25. julija, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Nedeljska matineja; 10.40 Poslušali boste; 11.00 Mladinski oder: «Teci, teci, kuža moj!» (Vitan Mal, Marjana Prepluh). Četrti del. RO; 11.30 Nabozna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Narodnozabavna glasba; 13.00 Glasba po željah; 13.20 Poročila; 14.00 Kratka poročila; 14.10 do 19.00 Kulturna panorama - Zabavni program; 16.30 Hit Parade - Spored resne glasbe - Na počitnice; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 26. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 - 10.00 Arhitektura in arheologija v luči najnovejših odkritij; 8.45 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Janez Jalen: «Bobri» - 7. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Wolfgang Amadeus Mozart: Figarova svatba (1. dejanje iz opere); 11.30-13.00 Literarni listi; 12.00 Kulturni dogodki; 13.00 Poročila; 13.20 - 16.00 Iz studia neposredno: Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 - 19.00 Na obisku pri...; 17.30 Romantične melodije; 18.00 Socialno vprašanje v slovenskem romanu; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 27. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 - 10.00 Na obisku pri...; 8.30 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Janez Jalen: «Bobri» - 8. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Wolfgang Amadeus Mozart: Figarova svatba (drugo dejanje iz opere); 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Literarni listi; - Segajmo po zvezdah!; 13.00 Poročila; 13.20 - 16.00 Iz studia neposredno: Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: «Deček z dvema imenoma»; 16.00 Zapiski s potovanj; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 - 19.00 Romantične melodije; 18.00 Vani Mario: «Šopek mimoz.» Prevod: Jadviga Komac.; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 28. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 - 10.00 Na obisku pri...; 8.30 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Janez Jalen: «Bobri» - 9. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Wolfgang Amadeus Mozart Figarova svatba (3. in 4. dejanje iz opere); 11.35 - 13.00 Literarni listi; 12.00 Epigram - odraz časa in razmer; 13.00 Poročila; 13.20 - 16.00 Iz studia neposredno: Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 - 19.00 Na obisku pri...; Romantične melodije; 18.00 Slovenski umetniki na Montmartru; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 29. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.00 Kratka poročila; 8.10 - 10.00 Doma in na tujem; 8.45 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Janez Jalen: «Bobri» - 10. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Komorni koncert na ploščah; 11.30 - 13.00 Literarni listi; 12.00 Na počitnice; 13.00 Poročila; 13.20 - 16.00 Iz studia neposredno: Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: «Deček z dvema imenoma»; 14.55 Naš jezik; 15.30 Zapiski s potovanj; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 - 19.00 Na obisku pri...; 17.30 Romantične melodije; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 30. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 - 10.00 Na obisku pri...; 8.30 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Janez Jalen: «Bobri» - 11. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični koncert na ploščah; 11.30 - 13.00 Literarni listi; 12.00 Pesniške podobe in usode; 13.00 Poročila; 13.20 - 16.00 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 - 19.00 Romantične melodije; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Poročila;

■ SOBOTA, 31. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 - 10.00 Videti, vedeti, vaditi - mali leksikon telesne kulture in prostega časa; 9.30 Dramatizirani roman: Janez Jalen: «Bobri» - 12. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.20 - 13.00 Literarni listi; 12.00 Magična ura; 13.00 Poročila; 13.20 - 16.00 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: «Deček z dvema imenoma»; 14.55 Naš jezik; 15.30 Gremo v kino; 17.00 Kratka poročila in kronika; 17.10 - 19.00 Romantične melodije; 18.00 Vittorio Calvinio: «Malica na travi» - enodejanka; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Ne silimo v pustolovščino!

■ nadaljevanje s 1. strani

zadeva probleme, ki so Slovenski skupnosti najbolj pri srcu.

Osrednji problem je po našem še vedno pojav Liste za Trst, ki igra v mestu in njegovi pokrajini povsem negativno vlogo, zaradi česar bi splošne koristi Trsta in predvsem koristi slovenske narodne manjšine zahtevale, da bi se temu pojavu postopno, vendar vztrajno in odločno jemali glavni eksistenčni razlogi. Med dosedanjo razpravo in med dosedanjimi uradnimi in neuradnimi pogovori o sestavi ter o programih novih odborov v tržaški občini in pokrajini pa o teh po našem bistvenih problemih ni ne duha ne sluha. Dogaja se celo nekaj povsem nasprotnega, ko se Listi celo pomaga k nadaljnjemu uveljavljanju. Gre po našem za popolnoma zgrešeno politiko, če drži, da je pojav Liste škodljiv.

Marsikateri naš bralec nam je v tej zvezi dejal, kako na primer ne razume, da socialisti naravnost silijo v sodelovanje z Listo, medtem ko kratkomalo prezirajo tako veliko in vplivno politično silo v Trstu, kot jo predstavlja KPI, ki je prav gotovo nenadomestljiva, če hočemo resnično misliti na postopno odpravljanje poja-

NUJNOST DIALOGA
TUDI V POLITIKI

■ nadaljevanje s 1. strani

čene zahteve in se truditi vsaj za pošten začasen kompromis.

Isto pa velja tudi za druge države, kjer prihaja do pojavov terorja in nasilja. Politične in socialne probleme, ki se pojavljajo — kar je nekaj normalnega — bi bilo treba rešiti pravično, s pogovori, pogajanjem in s skupnim preučevanjem možnosti, ki so na razpolago. Tudi opozicionalci bi dobili zaupanje v tak način, vedeli bi, da se da veliko doseči po demokratični poti, po poti pogajanj, in bi se odrekli neplodnemu in dejansko celo škodljivemu nasilju, terorju, ki povzroča vedno nove žrtve, vedno nova maščevanja z obeh strani in odmika rešitve problemov v nedogled, hkrati pa jih napravljajo še bolj akutne in dramatično večja napetost.

va Liste. V nekaterih krajih v državi so demokratične sile vendarle našle obliko sodelovanja s komunisti pri upravljanju velikih občin in reševanju njihovih izredno težavnih problemov. Zato kratkomalo ne moremo razumeti, zakaj in čemu bi se nekaj takega ne moglo uresničiti tudi v Trstu, mestu, ki se naravnost strahotno stara; ki je ob zelo pomembni meji in ki v vsakem pogledu nazaduje, kar je dejansko glavni vzrok za takšen nevaren pojav, kot je Lista za Trst.

Očitno imajo nekatere italijanske politične stranke v Trstu drugačne poglede in se s tako analizo stanja ne strinjajo. Mi bi pa samo to želeli, da se ne bi za novo pustolovščino odločila Slovenska skupnost, ki je za splošne koristi slovenskega človeka v zamejstvu predragocena sila, da bi lahko tvegala kako, morda celo usodno, napako.

—o—

ŽRTVE V LIBANONU

Izraelski minister za gospodarske zadeve Meridor je na tiskovni konferenci v Washingtonu izjavil, da je od začetka izraelskega vojaškega posega v Libanonu do danes izgubilo življenje skupno 336 civilistov. Podatke, ki so jih bile objavile razne tiskovne agencije, je izraelski minister označil za pretirane. Pristavil je, da je v mestu Sidon izgubilo življenje 256 civilistov, v mestu Tir 56, ostali civilisti pa so bili ubiti med vojaškimi akcijami v prejšnjem tednu.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V ŠVICI

Pri železniški nesreči, ki se je pripetila pred dnevi v kraju Othmarsinger v Švici, je izgubilo življenje šest ljudi. Od teh so trije bili italijanski državljani. Na železniški postaji Othmarsinger, ki je oddaljena kakih 25 km od Züricha, je tovorni vlak iz do zdaj še nepojasnjenih vzrokov trčil v brzec Dortmund - Rimini. Na vlaku je bilo skupno 540 potnikov, povečini ljudi, ki so bili namenjeni na Jadransko obalo. Kakih 60 potnikov je bilo ranjenih, od teh se šest bori s smrtjo v bolnišnici.

—o—

Moskva napada sindikat CGIL

Uradno glasilo sovjetskih sindikatov TRUD je objavilo daljši članek, ki zelo ostro napada italijansko sindikalno organizacijo CGIL. Povod za ta napad je položaj na Poljskem, pri čemer moskovski list očita že omenjeni italijanski sindikalni organizaciji, da pozitivno ocenjuje delovanje poljskega neodvisnega sindikata Solidarnost. List pravi, da je demagoško, protisocialistično in protiljudsko zagovarjati načelo avtonomije sindikalnega gibanja v komunistični državi. Voditelji italijanske sindikalne organizacije CGIL, pravi list TRUD, grobo napadajo Sovjetsko zvezo in Poljsko in ju neupravičeno obtožujejo, da v obeh državah ni demokracije. Pri tem pa italijanski tovariši pozabljajo, da skušajo socialističnim državam vsiliti model

sindikata, ki temelji na malomeščanskih načelih, pri čemer se dejansko sindikalna organizacija CGIL odpoveduje razrednemu pogledu na svet in odklanja zakone svetovnega revolucionarnega gibanja.

DVOJEZIČNOST
NA JUŽNEM TIROLSKEM

Pokrajinski odbor v Bocnu je tudi letos nakazal večje vsote občinskim upravam na Južnem Tirolskem, ki imajo dodatne stroške zaradi raznih oblik pri izvajanju dosledne dvojezičnosti. Letos znaša celotna vsota 200 milijonov lir. Od tega prejme 41 milijonov bocenska občina, ki je med vsemi pač največja.

Družba sv. Mohorja - 130 let

Pred kratkim so v Celovcu proslavili 130-letnico obstoja Družbe sv. Mohorja. Družba, ki bi z dobrim in lepim branjem zalagala slovensko ljudstvo, je zamisel svetniškega škofa A. M. Slomška. On je njen ustanovitelj, k temu, da je zaživela pa so odločilno pripomogli takratni slovenski izobraženci v Celovcu, kot so bili Anton Janežič, Andrej Einspieler ter drugi.

Ustanova je bila sprva še društvo in je imela velike težave. Čez nekaj let pa je postala cerkvena bratovščina in je krepko pognala svoje korenine med slovenskimi ljudmi.

Pred prvo svetovno vojno je štela že kakih devetdeset tisoč udov in je bila razposlala med slovensko ljudstvo kakšen milijon knjig.

Ko danes pregledujemo njen knjižni spored, je treba reči, da je bil nad vse posrečen. V letnem knjižnem daru so bile najbolj priljubljene pač slovenske večerice t.j. vsakoletna povest, vzeta iz domačega življenja, preprosta, prijetna za branje. Povest, ki je vzbujala ljubezen do domačije, do slovenskega jezika in ljudskih navad. Slovenski ljudje so te povesti prebirali zvečer, po delu kot duhovno razvedrilo. Občudovati je še zlasti lep slovenski jezik iz teh povesti, kot ga danes le težko srečamo. V knjižnem je bila pogosto tudi strokovna knjiga, namenjena izboljšanju gospodarjenja. V njej so bili prikazani novi stroji, novi postopki za poljedelstvo, živinorejo, za izboljšanje sadjarstva, uničevanje škodljivcev ipd.

Šibka stran knjižnega daru je bil le koledar. Seveda, gledano z današnjimi očmi, saj se zamisel o koledarju-zborniku v tedanjih razmerah ni razvila. V koledarju, ki je s knjižnim darom pokrival vse slovensko ozemlje in dober del zdomstva, bi bilo mogoče s članki in spisi načrtno vzbujati useslovensko narodno zavest in občutek krščanske useslovenske povezanosti. Vrzel, ki jo je potem v svoj prid zapolnilo liberalno časopisje, usmerjajoč miselnost slovenskih ljudi v megleno panslovanstvo, v frazarjenje, posneto po čeških ter nemških vzorih in v puhli internacionalizem. Vsedline, ki v slovenski miselnosti prevladujejo, češ da je to »naprednost«, še danes niso premagane.

Po prvi svetovni vojni se je Družba sv. Mohorja preselila na Prevalje, da bi se izognila plebiscitnim bojem na Koroškem, zatem pa v Celje, kjer je delovala med obema vojnama. Med drugo vojno so Nemci uničili njeno knjižno zalogo ter jo

zatrli. Takoj po vojni pa je zopet začela delovati pod imenom Mohorjeva družba. S svojim knjižnim darom pokriva danes predvsem jugoslovansko Slovenijo.

Leta 1949 pa so slovenski Korošci v Celovcu obnovili Družbo sv. Mohorja. S knjigami zalaga slovensko Koroško ter zdomstvo, od Sev. in Juž. Amerike, pa do Avstralije ter Zah. Evrope. Tej družbi se je po obnovitvi posrečilo znova pridobiti Mohorjev dom sredi Celovca, katerega so Nemci ob zasedbi Avstrije na predvečer druge vojne zaplenili. Izbojevala pa si je kmalu tudi dovoljenje za lastno tiskarno, moderno urejeno, ki je med prvimi v Avstriji prešla pred kakim letom že na fototisk.

Ko je bila v Celovcu leta 1957 ustanovljena slovenska gimnazija, je družba ustanovila tudi dom za slovenske dijake. Sredi šestdesetih let pa je prevzela tudi visokošolski dom »Korotan« na Dunaju, ki je zamisel in stvaritev p. Ivana Tomažiča.

S temi novimi nalogami opravlja Družba sv. Mohorja v Celovcu danes tudi izredno narodno in krščansko poslanstvo vzgoje koroškoslovenske mladine. Pred nekaj leti je dokupila dotrajano stavbo

tik za Mohorjevim domom v Celovcu ter jo prezidala v sodobni Slomškov dom, v katerem so prostori za dekliški internat, pa za slovenski otroški vrtec v Celovcu in za šolske sestre ter za slovensko kapele. Tako so njena poslopja sredi Celovca sedaj pravo versko in kulturno središče za Slovence. Leta 1980 je Družba sv. Mohorja kupila blizu slovenske gimnazije v vzhodnem delu mesta 875 kvadratnih metrov zemljišča, na katerem gradi nov dijaški dom za fante, ki bo nosil ime »Dom sv. Modesta«, prvega apostola Karantanije (753-767). Ta misijonar je pokopan pri Gospe Sveti.

Osnovno gospodarsko dejavnost družba pa predstavlja še vedno založništvo. Za izboljšanje gmotnega položaja družbe v tem pogledu pa bi bilo za prihodnje potrebno razmisliti tudi o neizkoriščenih možnostih. V Avstriji npr., kjer so koroški Slovenci v zadnjih letih predmet politične in kulturne pozornosti, sploh manjka kaka knjiga o slovenski zgodovini in kulturi v nemškem jeziku. Zdi se, da bi na tržišču dobro uspela.

Naj bi Družba sv. Mohorja kakor doslej tudi v prihodnje opravljala med slovenskimi ljudmi doma in po svetu svoje uzvišeno poslanstvo.

J. Š.

Bojan Štih o slovenskem filmu

V sredo, 21. t.m., se je pričel v Pulju 29. festival jugoslovanskega igralnega filma. Pred začetkom osrednje jugoslovanske filmske prireditve je imel v Ljubljani tiskovno konferenco Bojan Štih, ki je prevzel po hudi krizi dolžnosti direktorja osrednjega slovenskega filmskega podjetja Viba Film. Bojan Štih je podčrtal, da je realizacija petih slovenskih filmov v zadnjem letu izhodišče za urejanje številnih zapletenih vprašanj v slovenski filmski ustvarjalnosti in proizvodnji po večletnem mrtvilu. Slovenski film je torej prisoten na puljskem festivalu s petimi deli, od katerih bosta pa le dve predvajani v Areni, ostali trije pa po drugih dvoranah. Glede takšne porazdelitve Bojan Štih ni imel pripomb, saj je celo sam predlagal, naj bi vseh pet slovenskih filmov zaradi intimnega umetniškega pristopa predvajali izven Arene.

Že prvi večer so kot drugi film predvajali mladinski film »Učna leta« izumitelja Polža. »Razseljeno osebo« pa bodo predvajali 28. julija. »Boj na požiralniku«, »Desetega brata« in »Pustoto« bo

do predvajali na dvoranskih predstavah 22., 26. in 27. julija. Slovenska kinematografija bo letos uresničila še štiri filme, in sicer »Kamen spotike« Karpa Godine, ki ga bodo predvajali jeseni na tednu domačega filma v Celju. Bojan Štih je na tiskovni konferenci izrecno izjavil, da je prevzel dolžnosti ravnatelja Vibe za toliko časa, dokler ne bo položaj tako v proizvodni hiši kot tudi v celotni slovenski filmski proizvodnji normaliziran. Zaradi tega je med drugim omenil, da je morda vest, da bo s 1. januarjem prevzel vodstvo Drame slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani, preuranjena. Letos so po mnogih letih v slovenski filmski proizvodnji spoštovali proizvodni načrt in niso prekoračili proračunov. Pripravljen je nadalje načrt za uresničitev petih filmov v pri-

dalje na 6. strani ■

—o—

NEVARNOST NOVE SVETOVNE VOJNE

Kot piše londonski Sunday Times, se glavni tajnik Združenih narodov De Cuelar bavi z mislijo, da bi sklical sejo ministrskih predsednikov tistih držav, ki so stalne članice Varnostnega sveta. Na seji bi razpravljali o najbolj aktualnih mednarodnih problemih, pri čemer je De Cuelar zaskrbljen, ker po njegovem grozi svetu nova svetovna vojna. Glavni tajnik Združenih narodov pri tem opozarja zlasti na položaj na Bližnjem vzhodu ter na dejstvo, da se je razprava na zasedanju glavnega zbora Združenih narodov o vprašanju razorožitve končala s popolnim neuspahom.

Radikalci zahtevajo volitve

V mestu Chianciano se je končalo zasedanje radikalne stranke. Na predlog evropskega poslanca Pannelle je bila soglasno odobrena resolucija, ki med drugim zahteva, naj se jeseni razpišejo predčasne politične volitve, češ da je to edina izbira, če hočemo, da se bo v državi prenehala moralna, gospodarska in politična kriza, za katero so — po mnenju radikalcev — odgovorne tako vladne sile kot tu-

di opozicija. Medtem bodo radikalci še dalje vodili odločen boj, naj parlament čimprej sprejme ustrezne ukrepe za boj proti lakoti na svetu. V tej zvezi je Pannella ostro polemiziral zlasti s socialističnim tajnikom Craxijem, ki mu je očital, da je dejansko odgovoren za zamudo, do katere prihaja glede parlamentarne razprave o zakonskem ukrepu, ki so ga med drugim zahtevali številni italijanski župani.

»Naš praznik« na Proseku

Tudi letos bo krajevna sekcija Slovenske skupnosti za zahodni Kras priredila »Naš praznik« na Proseku, in sicer v soboto, 24., in v nedeljo, 25. julija. Praznik bo na odprtem, in sicer na prireditvenem protsoru proseško-kontovelske zadruge Kulturni dom Prosek-Kontovel. Poleg bogatega kulturnega programa, bo poskrbljeno tudi za zabavo, saj bo ob večernih urah igral priznani ansambel tako, da se bodo obiskovalci lahko zavrteli ob prijetnih zvokih. Poleg tega bodo delovali dobro založeni kioski, kjer bodo na razpolago razne jedi na žaru, kakor tudi pristna domača kapljica.

V kulturnem delu sporeda bo že tradicionalni koncert proseške godbe. Naj omenimo, da je proseška godba gost vseh dosedanjih praznikov Slovenske skupnosti na Proseku, za kar ji gre vsekakor priznanje. Na letošnjem prazniku bomo prvič imeli goste iz Koroške. K nam bodo prispeli rojaki Slovenskega katoliškega društva iz Globasnice s svojo folklorno skupino. Prikazali nam bodo vrsto slovenskih koroških narodnih plesov. Nadalje bodo naši gostje mladi plesalci folklorne skupine Kulturno umetniškega društva »Karol Pahor« iz Pirana. Tako bomo v enem samem večeru predstavili našemu zvestemu občinstvu tri slovenske kulturne skupine iz treh držav, in sicer iz Avstrije, iz Jugoslavije in iz Italije. Med kulturnim sporedom bosta spregovorila pokrajinski svetovalec Slovenske skupnosti Zorko Harej in domačin Stojan Lisjak.

Sekcija Slovenske skupnosti za zahodni Kras vabi na svoj praznik vse naše ljudi z željo, da bi v prijetni družbi preživeli par lepih in zabavnih ur.

—o—

SUŠA V ITALIJI

Po vsej Italiji se nadaljuje huda pripeka, ki ima za posledico celo vrsto gozdnih požarov, zlasti pa sušo, nad katero so zaskrbljeni poljedelci, ki se resno bojijo za svoj pridelek. Simbolično sliko suše predstavlja reka Pad, katere gladina se je znižala na minimum, kot ga ljudje ne pomnijo. Celi predeli rečnega toka so spremenjeni v na pol izsušeno strugo, po kateri se tu in tam leno vleče nekaj potoku podobnega. Na nekaterih področjih, zlasti v Emiliji in Romagni so se sicer v zadnjem času pojavile plohe, ki pa niso bistveno vplivale na zaskrbljujoče stanje.

Gozdna steklina na Tržaškem

Zooprofilaktični zavod za tri Benečije v Padovi je uradno potrdil, da je bila lisica, ki so jo pred nedavnim ustrelili pri Borštu v dolinski občini, stekla. Iz Padove so nadalje sporočili, da je bila stekla tudi lisica, ki so jo ustrelili v ponedeljek v Repnu. Primeri gozdne stekline v tržaški pokrajini se torej občutno širijo. Med številnimi odstrelili lisic in druge divjačine v juliju, so doslej zabeležili tri primere gozdne stekline, po dva pa v juniju, aprilu in marcu. Doslej so skupno v tržaški pokrajini zabeležili deset primerov gozdne stekline. Zadevajo vse občine na Tržaškem, vključno občino Trst, s primeri, ki so jih ugotovili pri Katinari in pri Trebčah z izjemo miljske občine.

Ponovno opozarjamo prebivalstvo, naj ne omalovažuje nevarnosti gozdne stekline ter naj upošteva predpise, ki so jih izdale občine na osnovi navodil krajevne zdravstvene enote. Še zlasti opozarjajo lastnike psov in mačk, naj varujejo svoje živali in naj onemogočijo klatenje domačih živali še zlasti po vaseh in mestih, kjer lahko pridejo z lahkoto v stik z okuženo divjačino. Krajevna zdravstvena enota opravlja pospešene deratizacijske po-

stopke in okrepljena je tudi konjederska služba. Globe za lastnike domačih živali, ki jih zalotijo brez varstva so zelo visoke.

SLOVENSKA SKUPNOST - Sekcija za zahodni Kras

vabi na

NAŠ PRAZNIK

ki bo v soboto, 24., in v nedeljo, 25. julija na PROSEKU

Spored:

- sobota, 24. 7. ob 17. uri odprtje kioskov; ob 20. uri ples ob zvokih ansambla »Zvezde«
- nedelja, 25. 7. ob 15. uri odprtje kioskov; ob 17. uri koncert proseške godbe; ob 18. uri nastop folklorne skupine S.K.D. iz Globasnice na Koroškem; ob 19. uri nastop folklorne skupine K.U.D. »Karol Pahor« iz Pirana. Govorila bosta pokrajinski svetovalec Zorko Harej in Stojan Lisjak. Ob 20. uri ples ob zvokih ansambla »Zvezde«.

Usoda Indijancev v Južni in Srednji Ameriki

Kdor je pretekle dni gledal po televiziji tekme na svetovnem nogometnem prvenstvu v Španiji, je lahko videl v srednje- in južnoameriških moštvih kljub španskim imenom skoro same indijanske obraze. Pri tem se je marsikdo zavedel, da Srednja in Južna Amerika nista posejleni samo z belim, ali recimo v Braziliji, na Kubi, na Haitiju in še kje delno tudi s črnim prebivalstvom, ampak da predstavljajo ravno Indijanci v mnogih tamkajšnjih državah večino prebivalstva. O srednje- in južnoameriških Indijancih povprečni Evropejec in tudi Slovenec zelo malo ve. Na splošno so ljudje mnenja, da živijo tam samo bedni ostanki indijanske rase, katero so pokončali španski zavojevalci, Cortez, Pizzaro in drugi, po svojih naglih osvojitvah Mehike, inkovske države in drugih indijanskih državnih tvorb. V resnici pa seveda ni bilo tako. Španski osvojevalci so sicer uničili vladajočo plast in njihove vojske, niso pa uničili ljudstev. Ta so se v svoji podjarmljenosti Spancem nekako zaprla vase in takó ostala cela stoletja.

Mesta so bila španska, a podeželje je bilo indijansko. Uradni jezik je bil španski ali portu-

galski, toda med seboj so govorili ljudje še naprej v svojih indijanskih jezikih. Edino Cerkev se je brigala za Indijance in si prizadevala, da jih pokristjani in da jim tako vsaj posredno pripori tudi državljanske in socialne pravice. Marsikje se ji je to tudi posrečilo in so bile v glavnem odpravljene najhujše krivice in rasne pregrade, če že ne iz medsebojne simpatije, pa vsaj zaradi dolgega sožitja in ker ljudje, ki živijo v istem okolju, potrebujejo drug drugega.

Indijanski delež pri prebivalstvu številnih srednje- in južnoameriških držav je bil vedno močan, zadnja desetletja pa skoro povsod še narašča. V El Salvadorju navajajo statistike 20 odstotkov Indijancev in 70 odstotkov mešancev, pri katerih pa gre tudi skoro vedno za čiste Indijance, ki pa se izdajajo za mešance, posebno tisti, ki živijo v mestih ali v bližini mest. Skoro isto velja za Honduras. V Mehiki se proglašajo 29 odstotkov prebivalcev za čistokrvne Indijance, 55 odstotkov pa za mešance, medtem ko jih 15 odstotkov velja za belce. V Mehiki, ki ima 68 milijonov prebivalcev, je torej 22 milijonov Indijancev, katerim pa, kot rečeno, lahko prištejemo tudi takoimenovane mešance, ki jih je 55 odstotkov, skupno 84 odstotkov. V Nicaragui je Indijancev po statističnih podatkih samo 4 odstotke, toda mešancev je 70 odstotkov. Dejansko so tudi ti Indijanci, ki pa bi radi uživali večji socialni ugled s tem, da se proglašajo za mešance in torej socialno bolj razvite in napredne. Podobne razmere so v Panami in še v vrsti srednjeameriških in južnoameriških držav.

Toda v Boliviji imajo Indijanci tudi po statističnih podatkih veliko večino, namreč 65 odstotkov. Dozdevnih mešancev je 30 odstotkov, belcev samo 5 odstotkov. V Čilu se prišteva približno tretjino prebivalstva k belcem, drugi skoro vse k mešancem. V Ekvadorju izkazuje statisti-

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi našega dragega moža in očka

IVANA THEUERSCHUHA

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in mu tako številno izkazali zadnje spoštovanje: častitim duhovnikom, govornikom, skavtski družini, prijaznim vaščanom in vsem prijateljem in znancem.

Trst, 22. julija 1982

ŽALUJOČI SVOJCI

Okrepiti vezi z bralci

Vsakodnevni svetovni dogodki postanejo novice, ki jih kot prve prinašajo radijske in televizijske postaje. Novice o dogodkih, ki se pripetijo in so svetovnega pomena, na primer atentati, izbruhi vojn, potresi, poplave in podobno posredujejo radiu in televiziji razne agencije širom po svetu. Kar se tiče radia, tudi poročevalci slovenske radijske postaje prične s poročanjem o svetovnih dogodkih oziroma o najbolj važnih novicah, dokler ne pride do novic, ki se tičejo dežele, v kateri živimo. Tu slišimo, kako poročevalec skuša bolj podrobno seznaniti poslušalce o dogodkih, ki se zgodijo v deželi. Nadalje seznanijo po radiu poslušalce in jih vabijo na razna predavanja in veselice, na športne igre ter na razne prireditve, ki se vršijo po raznih vaseh, ki imajo namen, da po svojih močeh prispevajo k rasti narodne zavesti oziroma utrditvi slovenske manjšine.

Tu velja pripomniti, da se prosvetna in druga društva premalo poslužujejo radia, da seznanijo občinstvo o prireditvah. To kar razna društva ter njeni športni odseki pripravijo na vasi, na primer raznovrstne prireditve in športni turnirji, na žalost ostane nekako zamrto v vasi. Kar se tiče tiskanih novic, ki jih prinašajo dnevniki, tedniki in drugi časopisi, velja omeniti razliko, ki jo zasledimo med našimi in italijanskimi časopisi. V člankih,

ki jih bralci pošiljajo uredništvom, niso samo poltične zdrahe, ampak tudi novice iz raznih krajev; čeprav se te novice na prvi pogled zdijo skoraj brez pomena, vendar imajo pri uredništvih svojo težo.

Mislím, da si s tem načinom uredništvo utrjuje vezi z bralci. Pri tem se tudi pozna, da naši sodržavljani imajo v vsakem večjem središču oziroma občini svojega dopisnika. Kako pa je pri nas, pri slovenskem časopisju? Po mojem mnenju se čuti nekakšna utrujenost, preveč je uradnega, v smislu, da je premalo dopisnikov. Čuti se veliko pomanjkanje člankov oziroma novic, zlasti s podeželja. Opazna je prevelika razlika v dopisovanju od enega do drugega občinskega območja, naj si bo to pri dnevniku ali pri tednikih; pri slednjih pa skorajšnji molk iz raznih krajev v deželi, posebno na Tržaškem.

Drži, da naši sodržavljani razpolagajo z veliko večjim krogom bralcev in kvalificiranim osebjem, ki sodeluje pri časopisih. Vendar mi kot narodna manjšina smo dolžni, da posredujemo našim otrokom to, kar smo prejeli od naših staršev.

Prebiti moramo to utrujenost, ki se je mogoče tudi po naši krivdi ustvarila. Mor-

»PRAZNIK PETJA IN VINA« V PEVMI

Letošnji »Praznik petja in vina« v Pevmi se bo pričel v petek 23. julija s tekmo v briškoli.

V soboto zvečer bo plesna zabava z nastopom »Zamejskega instrumentalnega ansambla«.

V nedeljo je ob 18. uri kulturni program, med katerim bodo nastopili »Oktet bratov Pirnat« iz Ljubljane, harmonikaš inž. Vital Ahačič in solist Tone Kozlevčar; od 21. do 1. ure bo igral ansambel Supergroup s Tržaškega.

Praznik se bo zaključil v ponedeljek s plesom ob zvokih »Zamejskega instrumentalnega ansambla«. Vse dni bo deloval dobro založen bife s specialitetami na žaru in pokušnjo briških vin.

da bi ne bilo napak, ko bi odgovorni oziroma uredniki slovenskega časopisja obiskali koga na vaseh ter ga soudeležili pri dopisovanju. Na ta način bomo prispevali k tistemu, za kar se kot slovenska manjšina borimo.

Remo Devetak

KONČNI IZIDI NA UČITELJIŠČU »S. GREGORČIČ«

Prejšnji teden so bili znani končni izidi tudi na goriškem učiteljišču »S. Gregorčič«, kjer so izdelali vsi dijaki, in sicer Herman Cantelli, Nadja Cotič, Irene Ferlat, Egle Frandolič, Manuela Gravnar, Branko Jarc, Pavel Kobal, Helena Rustja, Magda Visintin in Elena Ziani. Še prej so se zaključili izpiti na tečaju za otroške vrtnarice, kjer je matura nekoliko različna od ostalih; tu namreč polagajo dijakinje izpite iz vseh predmetov. Izdelale so Manuela Croselli, Katarina Humar, Susi Kovic, Ivana Marassi, Cinzia Monticolo, Gabrijela Pahor, Gracijela Paoletti in Rosanna Vescovi.

Sestal se je pokrajinski svet Slovenske skupnosti v Gorici

Na svojem sedežu v Gorici se je sestel pokrajinski svet Slovenske skupnosti pod predsedstvom Gradimira Gradnika. Zasedanja so se poleg članov iz vse goriške pokrajine udeležili še odborniki v goriški občini Damijan Paulin, odbornik v Krminu Franc Kenda, odbornica na pokrajini Marija Ferletič, predsednik Briške gorske skupnosti Hadrijan Korsič, predsednik rajonske konzulte v Pevmi Jožko Kosič.

Uvodno poročilo je imel pokrajinski politični tajnik Marjan Terpin, ki se je zlasti zaustavil ob nedavnem obisku delegacije Slovenske skupnosti pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva v Novi Gori-

ci, kar je ocenil za bistven premik v odnosih med matično domovino in zamejskimi Slovenci, saj je le Slovenska skupnost tista politična sila na Goriškem, ki celovito zagovarja interese slovenske manjšine, posebno ob dejstvu, da so Slovenci, ki se odločajo za komunistično partijo izločeni iz političnega upravnega življenja, ker se je PCI popolnoma izoliral v opozicijo, tisti Slovenci pa, ki se odločajo za PSI, so prav v zadnjem času hudo potisnjeni v ozadje in v svoji stranki praktično nimajo nobene teže in veljave. Iz vsega tega izhaja nujnost, da Slovenska skupnost še bolj okrepi svoje sile in pripravi nove ljudi za nadaljnje delo, posebno še ob dejstvu, da se je vključila s svojimi predstavniki aktivno v politično in upravno življenje v vseh občinskih in pokrajinskih stvarnostih na Goriškem.

V nadaljnjem delu je svet razpravljal o tekočih problemih na goriški občini, v Krminu in na pokrajini. O teh realnostih so poročali odborniki Slovenske skupnosti.

O problemih, ki so nastali v Pevmi, je pokrajinski svet popolnoma potrdil izhodiščne sklepe tajništva in zelo pozitivno ocenil delo, ki ga izvršuje predsednik te rajonske konzulte. Zato Slovenska skupnost zahteva, da se stranke, ki so svoj čas sprejele sporazum, tega brez nadaljnega držijo.

V široko in temeljito debato so posegli zlasti dr. Mirko Špacapan, Branko Černic, Benjamin Černic, Simon Komjanc, Emil Valentinčič, Remo Devetak in drugi.

Umrli je Rudi Bratuž

Ni Goričana pa tudi verjetno Slovenca širom okrog, ki bi se ne spomnil gospoda Rudija Bratuža, ki je v Mamelijevi ulici v Gorici imel dolgo let znano in priljubljeno kavarno, kjer si srečal znanče, prijatelje in vedno prijetno postrežbo; tam si lahko pokramljal v družbi, dobil si vse mogoče časopise, pa tudi igralne mizice za šah, karte, damo. Ko si prišel v kavarno, si se počutil doma, gospa Bratuževa ti je podarila nasmešek, gospod Rudi prav tako, le včasih je malo pogodrnjal, a to je bila njegova posebnost, nisi mu zameril, saj je bil dobričina, bil je žlahtna oseba. Pred precej leti sta se Marija in Rudi Bratuž izselila v Kanado, kjer sta živela v bližini hčere, pianistke Damjane. Pred štiri-

rimi leti sta praznovala osemdesetletnico, po smrti žene se je gospod Rudi še vrnil na Goriško; odšel je zopet v Kanado, kjer je letos 14. julija umrl v kraju London v državi Ontario, v septembru bi dopolnil 84 let. Rudi Bratuž je bil tudi politično angažiran, saj je bil pokrajinski in občinski svetovalac, najprej na listi Slovenske demokratske zveze, potem pa na listi neodvisnih Slovencev. Bil je Slovenec izredne narodne zavesti, odlikovala ga je velika ljubezen do našega naroda, do naše kulture, do človeka. Bil je osebnost, ki bo ostala neizbrisna v naših srcih. Te kratke vrstice naj mu bodo v hvaležen spomin. Hčerama Damijani in Bogdani ter svojcem izrekamo iskreno sožalje.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Revija »Pannonia«

V Eisenstadtu v avstrijski deželi Gradiščanska izhaja že devet let revija »Pannonia«, katere namen je pospeševati evropsko sodelovanje, kot je rečeno v podnaslovu. Glavni urednik je Madžar György Sebestyén, ki živi v Avstriji, revijo pa izdaja založba Roetzer v Eisenstadtu. Revija izhaja četrtletno.

Takoj je treba reči, da posveča skrb tudi slovenskemu kulturnemu življenju in posebno literaturi. Zadnja številka, ki je prispela v Trst, prinaša esej o Ivanu Cankarju z naslovom »Ivan Cankar, slovenski mojster literature« izpod peresa Leva Detela. Na Slovence se nanaša poleg tega spominski zapis o slikarju Wernerju Bergu z reprodukcijami njegovih lesorezov na dveh straneh revije. Večina lesorezov prikazuje motive iz življenja koroškega slovenskega kmečkega ljudstva, ki ga je Werner Berg zelo ljubil, zato se je naselil med njim in preživel tam večji del svojega življenja vse do konca, čeprav je bil doma iz severne Nemčije.

Vsebina te zadnje številke se začne s tremi stranmi lesorezov grafika Johanna Wankeja, ki prikazuje motive iz Eisenstadta. Sledi razprava z naslovom »4400 jezikov, 180 držav — pred ovrednotenjem narodnosti«. Napisal jo je strokovnjak za svetovno gospodarstvo profesor József Bognár in sicer kot predavanje o povezovalni moči narodnosti oziroma narodne pripadnosti v tem času. Omenjeni avtor poudarja pomen narodnosti sploh in še posebej pri reševanju gospodarskih problemov, ki so za vsak narod drugačni in svojstveni, pri čemer pa je treba pomisliti, pravi ta avtor, da je na svetu mnogo več narodov kot držav, in da zato nastajajo nacionalni problemi in spori, kajti držav je le okrog 180 in se

navadno identificirajo le z enim narodom, ki je nosilec državne organizacije in jo izkorišča zase. V resnici bi se morala država enako brigati za vse narode, ki živijo v njej, in enako reševati njihove gospodarske probleme, prepuščajoč njim samim, da si umerjajo rešitve po svoji meri.

Harald Prickler piše z zgodovinskega stališča o konjerejski postaji v Mönchhofu, ki redi lipicance, in naglašja njen pomen in pomen lipicanskih konj, ki so velika privlačnost tujskega prometa v Avstriji, posebno tudi zaradi španske

dvorne jahalne šole na Dunaju, ki uživa svetovni ugled.

Martin Luksan zanimivo piše o nekem nekdanjem fotografu in nenavadno živih fotografijah ljudi, ki so že davno mrtvi. Precej teh fotografij je tudi reproduciranih. O avstrijsko - madžarskem literarnem simpoziju v Budimpešti piše Erika Áts. Revija objavlja nadalje — vedno v nemškem prevodu — novele nekaj pisateljic raznih narodnosti pod skupnim naslovom »Srečanje na meji«. Lev Detela opozarja v svojem eseju predvsem na Cankarjevo človečanstvo in njegovo čustvenost, pa tudi na njegovo odprtost do sveta, v kateri se je odražala tudi odprtost starega avstro - ogrskega kulturnega okolja. O odnosu organizacije PEN klubov do mladih pisateljev razpravlja Peter Paul Wiplinger. Nekaj člankov obravnava teme, kot so usoda literature v šolah, avstrijska umetniška dela v madžarski lasti, nekdanji hrvaški kulturni klub »Qvack« in drugo.

Dvojna številka »Mladike«

Izšla je nova, dvojna številka »Mladike«, za junij in julij. Z rumenega ovitka nas pozdravi simpatični obraz pesnice Marije Mijot, ki je nedavno recitirala svoje pesmi v dvorani Društva slovenskih izobražencev. Kot znano, piše Marija Mijot v slovenskem tržaškem ali boljše rečeno svetoivanskem narečju in to brez tistih vsiljivih sprotnih tujk - popačenk, ki grozijo uničiti vsa naša narečja na Tržaškem. Njeno narečje je res še narečje slovenskega jezika, ne pa odurno spačedran žargon nekako na meji italijanščine in slovenščine, ki ga danes govorijo oziroma se pačijo z njim toliki slovenski ljudje ne le v mestu, ampak tudi že po naših vaseh.

Uredniški uvodni članek ima naslov »Slovenske perspektive po volitvah« na Tržaškem. Zelo lep je literarni prispevek Zore Tavčar »Poti«, spomini na njene poti ali boljše rečeno izlete v družbi staršev in brata ter sestre po lepi pokrajini ob

Savi na meji Kranjske in Štajerske. Zora Tavčarjeva ima ne le bogat besedni zaklad in sočen jezik, ampak tudi fantazijo in predvsem visoko literarno kulturo, kar napravlja branje njenih črtic pravi užitek. Naj ponovimo že večkrat izraženo prepričanje, da je škoda, da se ne loti kake prave daljše povesti ali romana, a ne samo »večerniškega«.

Nadaljuje se nadaljevanje medvojnega dnevnika beneškoslovenskega duhovnika Kufola »In večno šumi Nediža«. V teh dnevniških zapiskih najdemo pretresljivo obnovljeno vzdušje zadnje vojne z vsakodnevnimi novicami o kakih pobojih in katastrofah. Olga Lupinc objavlja članek pod naslovom »Naš jezik«. Tokrat opozarja zlasti na dve jezikovni nadlogi. To sta besedi »pogojevati« in »izvedenec«, ki je že čisto izpodrinil »strokovnjaka«. »Brezbrižnost v današnji slovenščini je vse večja in upravičeno se sprašujemo — piše Olga Lupinc — doklej bo to še trajalo. Najhujše je, da so (namreč uredniki) na napake opozarjeni, vendar se ne zmenijo zanje in še naprej kvarijo bravcem jezikovni čut. Res pa je tudi, da gre jezikovna kritika mimo ušes časnikarjev, in zdi se jim, da njim obnavljanje jezikovnega znanja ni potrebno. Dokler bo tako, bomo še vedno lahko ugotavljali le napake.«

Vladimir Kos objavlja par pesmi. Zelo dober in močno aktualen je članek »Misli o naprednosti« v rubriki oziroma prilogi »Rast«, ki daje glas mladini. V članku je rečeno med drugim: »Svoboden, napreden je, kdor se ne pusti zapeljati od konformističnega mišljenja, kdor je prost vezi, modnih muh na vseh področjih, od oblačenja, glasbenega okusa do stereotipnih kulturnih zanimanj. Stremljenje za zunanostjo, ugledom, oblastjo, nima ničesar opraviti z resnično in dosledno naprednostjo.«

Mladika ponatiskuje tudi nekaj tako imenovanih »heretičnih misli« Bojana Štiha iz Naših razgledov o položaju na Slovenskem. Martin Jevnikar ocenjuje knjigo črtic Brune Pertot »Dokler marelice zorijo«. Zive in aktualne so rubrike s krajšimi prispevki, od rubrike »Pod črto« do »Cuka«.

—o—

BOJAN ŠTIH O SLOVENSKEM FILMU

■ nadaljevanje s 3. strani

hodnjem letu. Gre za Slakovo »Evo«, Šprajčev »Raziskavo«, Klopčičevo »Dediščino« in snop treh filmov absolventov Akademije.

Smrt raziskovalca Jakobsona

V Massachusettski bolnišnici v Bostonu je v nedeljo v starosti 86 let umrl svetovnoznani jezikoslovec Roman Jakobson. Bil je eden največjih, gotovo pa najbolj sloveči lingvist današnjega časa. Njegovo smrt so naznanili šele po pogrebu.

Jakobson je bil po narodnosti ruski Jud. Iz Rusije se je izselil po ruski revoluciji, ko je začelo primanjkovati njegovemu mlademu in živahnemu intelektu svobodnega ozračja. To je bilo leta 1920. Potem je živel v Pragi in bil eden od začetnikov takoimenovane praške lingvistične šole. A tudi Prago je moral zapustiti, ko so vdrli tja nacisti. Potem je živel kot begunec v Kjöbenhavnu, Oslu, Uppsali in po preselitvi v Ameriko v New Yorku, dokler ni dobil mesta na univerzi v ameriškem Harvardu, kjer je deloval do zadnjega.

Kot rečeno, je bil eden največjih modernih lingvistov in predvsem zato, ker je ubiral v lingvistiki nova pota in krčil tej vedi nova področja raziskav ter ji določal nove smeri. Zanj je pomenil jezik — mišljeni so seveda vsi jeziki — neizžrpano in celo največjo in glavno zakladnico človeškega duha. V jeziku je ohranjena vsa pot, ki jo je napravilo človeštvo doslej na svojem težavnem napredovanju. Jakobson s svojimi učenci se je trudil, da bi odkrival v jeziku ostaline daljne preteklosti in da bi prikazal, kako čudovit sistem zvokov, spominov in razumnosti predstav-

lja jezik. Opozarjal je predvsem na njegovo gibčnost in odzivnost na človeško misel. Zanj jezik ni bil mrtva tvarina, podvržena nespremenljivim zakonom, kakor je podvržena fizičnim zakonom, ampak nekaj živega, živ organizem v večnem spreminjanju kakor vse, kar je živo. Ni priznaval nekakih nespremenljivih zakonov v jezikoslovju, na katere tako prisegajo številni zastareli jezikoslovci.

Napisal je precej knjig o jezikoslovju, v katerih je strnil svoja dognanja in predavanja na Harvardski univerzi, pa tudi prej. Vse njegove knjige so bile pravi bestsellerji in so bile prevedene v vse večje, pa tudi številne manjše jezike. Vedno so ga mikale nove smeri raziskovanja, pa naj jih je sam odkrival, ali pa razvijal tista, ki so jih odkrili drugi in obtičali kje na začetku.

Italijansko jezikoslovje je posvečalo Jakobsonu veliko pozornost in njegove knjige so redno izhajale pri italijanskih založbah. Pač pa je ostal Jakobson malo znan v Sloveniji, delno zato, ker se je slovensko jezikoslovje že pred časom samo zreduciralo zgolj v slavistiko in izgubilo stik s splošnim svetovnim jezikoslovjem, delno zaradi konservativnosti slovenskega jezikoslovja, delno pa najbrž tudi zato, ker je bil Jakobson, kot rečeno, Jud in begunec iz Sovjetske zveze, česar mu v slovanskih državah morda še niso odpustili.

»Jezik in slovstvo«, številka 6

Nova, šesta številka revije Jezik in slovstvo se začne z razpravo Jožeta Pogačnika »Recepta Dantega v slovenski književnosti«. Žal Pogačnik ne citira v razpravi iz Dantejevega originala, ampak iz hrvaškega prevoda Dantejevih del, kar ne napravi najboljšega vtisa na kritičnega bralca in prispeva k provincializaciji slovenske literature in kulture, čeprav Pogačnik v svoji razpravi pove tudi marsikaj zanimivega. Menimo pa, da je skoro nedopustno pisati o tujih literaturah in njihovih jezikovnih in vsebinskih mojstrovinah brez dobrega znanja tistih tujih jezikov. Kot znano, je že pred leti neki ameriški jezikoslovec in esejist ugotovil, da sprejemajo Slovenci danes tuje literature in s tem seveda tudi ideje predvsem skozi filter srbo-hrvaščine.

Jože Koruza je prispeval razpravo z naslovom »Levstikov Juntez kot gledališki in jezikovni eksperiment«. Razprava je zelo zanimiva, saj opozarja ne le na ta Levstikov literarni trud, ki se sicer ni ohranil v celoti, ampak tudi na eksperimentiranje z gledališkim jezikom in na izvirno uprizoritev igre kar v gostilni, med gosti, tako da so nekateri menili, da gre zares, in posegli vmes. Kaj takega bi danes pritegnilo vso pozornost javnosti in tiska, verjetno pa tudi drugih javnih občil. Olga Kunst - Gnamuš pa prikazuje v razpravi »Primer pomensko, funkcijsko in operativno zasnovane obravnave« skoro geometrijsko natančno nov način jezikovnega pouka, ki pa verjetno ne bo preveč ugajal učencem zaradi svoje abstraktnosti in puščobnosti. Predvsem ji gre za pravilno uporabljanje osebnih zaimkov.

Janez Gradišnik je napisal krajšo razpravo za rubriko »Slovenščina v javni rabi«, v kateri prikazuje, kdaj se uporabljata besedi »primer« in »zglede«, ki seveda nista sinonima. Precej zanimiv je tudi spis Janeza Zora v rubriki »Gradivo«, v katerem poroča o novo odkritem glagolskem odlomku iz leta 1370. Pogrešamo pa logičen zaključek.

Tega se avtor sam zaveda — verjetno ga ni upal napraviti, zato zaključuje spis z besedami; »Odgovor bomo lahko dobili le po nadaljnjem temeljitem pretresu vseh fragmentov in primerjanju le-teh z drugimi znanimi kodeksi, za katere je znan izvor. Za zdaj sem hotel samo seznaniti javnost s tako izrednim ostankom pisarske umetnosti srednjega veka«. Ali samo pisarske umetnosti, se vpraša bravec? Ali ne gre tudi za dokument verskega in zgodovinskega pomena?

Igor Gerdih objavlja recenzijo razprave Matjaža Kmecla »Rojstvo slovenskega romana«, Tone Pretnar pa recenzira knjigo Marje Boršnik o Antonu Aškercu, ki je izšla lani. Omeniti je še krajše poročilo Alenke Logar - Pleško o izidu Gledališkega besednjaka.

—o—

O KAMBODŽI

Vietnamci se bodo umaknili iz Kambodže le, če bodo Kitajci sklenili z njimi pogodbo o nenapadanju in nevmešavanju. To je te dni izjavil vietnamski zunanji minister, ki je zlasti predlagal mednarodno konferenco, posvečeno problemom indokitskega polotoka. Vietnamski minister je predlog naslovil na same članice Združenih narodov in na zvezo ASEAN, v kateri so Singapur, Tajska, Indonezija, Filipini in Malajska zveza. Vietnam ima svoje čete v Kambodži že 3 leta in pol, proti sebi pa ima ne samo Rdeče hmere, marveč še druge politične in vojaške sile, ki so se prav v zadnjem času povezale v protivietnamski funkciji ter si izbrale za voditelja princa Sihanuka, prijatelja Kitajske.

JUGOSLOVANSKA ODLIKOVANJA

Jugoslovanski veleposlanik v Rimu Marko Kosin je v Milanu podelil petim italijanskim državljanom visoka priznanja zveze predsedstva jugoslovanskih republik. Odlikovanja za doprinos k razvoju in sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo so prejeli predsednik deželne sveta Lombardije Sergio Marvelli, bivši predsednik lombardske trgovinske zbornice Corrado Bonato, umetniški kritik Mario De Micheli, predsednik kulturnega krožka iz kraja San Donato Milanese Luigi Sasseti in slikar Virgilio Guidi.

—o—

USODA INDIJANCEV V JUŽNI IN SREDNJI AMERIKI

■ nadaljevanje s 4. strani

ka 40 odstotkov čistih Indijancev. V Paragvaju je 65 odstotkov čistih Indijancev, v Peruju okrog 50 odstotkov in 33 odst. mešancev. Za po ogromni večini bele države veljajo le Venezuela, Urugvaj in Argentina.

Skoda je, da se nobeden izmed tolikih slovenskih izobražencev v Južni Ameriki ni kaj več zanimal za indijansko vprašanje. Lahko bi napisal o tem zanimivo etnološko študijo oziroma knjigo, ki bi gotovo vzbudila mednarodno pozornost. Slovenci lažje razumemo tako problematiko kakor ljudje mnogih drugih narodov. Toda naši izobraženci v Južni Ameriki so se morda le malo preveč zaprli samo v slovenski kulturni krog, seveda predvsem iz zaskrbljenosti, da se mu ne bi odtujili. A važno bi bilo odpreti slovensko kulturo širšim horizontom in jo obogatiti z novimi spoznanji, ne pa jo izolirati od okolja in jo napraviti muzealno, neživljenjsko ali preveč abstraktno, usmerjeno zgolj v duhovno problematiko, kot imamo včasih občutek pri branju revije »Meddobje«. Upati je, da bo ta zdaj, ko bo začela, kot obljubljaljo, spet izhajati, odprta tudi za take probleme.

Obisk v Medjugorju

OOOO 2 OOOOOOOOOOOOOOOO STANKO ŽERJAL OOOO

V petek sem somaševal ob enajstih v sobi prikazan skupaj z dvema italijanskima duhovnikoma za skupino romarjev iz Milana. Za čas večerne svete maše sem imel že zagotovljen vstop v sobo prikazovanj, da bom mogel biti prisoten, ko otroci padejo v ekstazo.

Prikazanje — po hrvaško: ukázanje — je bilo tudi tisti večer. Vidci so po tej maši prišli iz sobe v cerkev in izza oltarne mize — obrnjeni proti ljudstvu — zmolili pred mikrofonom kleče še en del rožnega venca. Spodbudno jih je bilo gledati in slišati v molitvi. Imel sem priložnost jih opazovati tudi izven molitve in nekatere tudi zunaj cerkve in jim celo reči kako besedico. Presenetila me je njihova popolna naravnost, njihova mirna pristnost, kakor da so to čisto navadni, preprosti, lepo vzgojeni, simpatični, krotki pastirji-študentiči. (Menda vsi hodijo še v neke srednje šole, Jakob pa v osnovno). Eden izmed frančiškanskih patrov jih varuje pred nadležnostjo romarjev, in tisti večer izrednega navala je bilo rotiti ljudi, naj pustijo to deco pri miru, ko se vračajo iz sobe skozi pravo zakristijo domov k po-

čitku. Po maši namreč ti otroci ali bolj mladoletniki dajejo odgovore bolnikom, za katere so Materi Božji izročali prošnje in ob večjem navalu ljudi pride tudi več bolnikov prosit zdravja pred mašo. Po maši čakajo na odgovor. Kot sem že prej nekje bral, tako sem tudi na lastna ušesa slišal, da so že mnoge bolne ali bolehe osebe našle v Medjugorju tudi brez posredovanja malih vidcev globoko olajšanje ali celo ozdravljenje. Neka hrvaška gospa je okrog poldneva po moji maši stopila k meni in mi rekla: »Mučil me je že nekaj časa (ali celo stalno, se ne spominjam) glavobol in mi nobeno sredstvo ni pomagalo in taka sem s težavo prišla v Medjugorje. Po maši in molitvah sem šla okrog kipa Matere Božje (ta je na prostem v cerkveni ladji), s prisrčno molitvijo seveda, in ga poljubila — in glejte: prav ničesar več ne čutim ...«

Tistega večera so pravili, da je zjutraj križ na bližnji gori spet žarel v raznih barvah. Vprašal sem župnikovega namestnika. Malce je pomolčal, potem pa dejal: »Ne vem za danes, nisem bil takrat zunaj. Toda ljudje so nam že mnogokrat to

pripovedovali in se to mnogokrat dogaja, tako da smo že vajeni ...«

Njegove besede sem razumel kot dvojno previdnost, cerkveno in civilno.

Tudi vse vedenje in gibanje in govorenje romarjev in domačinov je bilo presenetljivo mirno, zadržano, ubrano in pobožno. Spovedovanje je bilo na obeh straneh cerkve na odprtem travniku: spovednik na stolu, ob njem velik votlak iz opeke, kamor je mogel poklekniti spovedanec, v spoštljivi razdalji nekaj metrov gruča vernikov v urejeni vrsti, potrpežljivem čakanju in tihi molitvi. Nisem štel, koliko je bilo teh skupin. Gosta množica se je zadrževala v vljudni razdalji od obeh spovedniških travnikov in sledila zvočnikom, ki so prenašali iz cerkve mašne obrede, pridigo in molitve. Nisem se hotel muditi z ocenjevanjem števila. Po vesti lahko rečem, da je bilo v poznih popoldanskih in večernih urah tam gotovo dvajset tisoč romarjev iz najrazličnejših bližnjih in daljnih krajev Jugoslavije hkrati, tisoč osebnih avtomobilov po poljskih cestah in poteh v pasu od kilometer oddaljenega odcepa z večje magistrale do cerkve, precej avtopulmanov; znano mi je tudi, da so mnogi pustili avtomobile v bližnjih vaseh in da je mnogo romarjev prišlo peš na desetine kilometrov daleč, neredki celo boski za pokoro. Od četrtkovnega popoldneva do petkove noči pa je bilo vseh o-

- Videš Jakec, vsa ta moderna tehnika, vsi ti kompjuterji, elektronika, računalniki jn vse sorte, vse vkep je ana figa. Jn se nisem nikoli mislu, de bo jo Angleži postali taku šlampasti.
- Pej kej jemaš spet s temi Angleži? Sej zmiram taku hvaleš tisto Tačerco!
- Tačerca je že u redi, ma možki viš — posebno tisti od policije — ga so spet polomili. Kej nisi slišou od nekšnega Fagana, ke je pršu ku neč vele u kamro, kamer ke spi angleška kraljica?
- Ma sej jo varje kej jest znam kolko soudatov jn kamarjirjev jn vse sorte!
- Ja, ja. U tisti kraljevski palači je 416 vseh sort funkcionarjev, pole 43 soudatov kraljeve garde jn še dvajsti policajev. Pole je še vseh sort alarmnih fotocelic, avtomatičnih zgoncev jn ce-

la čreda p'sov. Jn pr vsem tem je tisti Fagan pršu vele u kamro h kraljici jn se lepù vsedu na njeno postelo. Ma kraljica se ni neč ustrašla ...

- E, tudi angleške ženske so koražne. Denmo reč Tačerca ...
- Ja. Uana je pozgonila na an zgonc, ke ga jema pr posteli, ma šele čez deset minut so pršli ledje jn dva policaja, ke so tistga Fagana aretirali.
- Ma pej nje mož, ki je biu? Sej jema angleška kraljica tudi moža!
- Znaš, gospoda jn kralji jemajo fine navade jn ne spijo vkep. Nje mož spi na drugem konci palače.
- Jn tisti Fagan, ji je kej naredu? Kej je tou?
- Neč. Njegova žena je pole policiji povedala, de ta nje mož je ku zaljubljen u kraljico. Njej je tudi povedau, de je bla kraljica tudi brez paruke strašno lepa.
- Ma tisti Fagan more bet nomalo udarjen!
- Jest ne znam. Ma narlepše je tu, de ga je kašen vidu jn vižirau policijo. Ma uani so misleli, de se dela norca jn niso neč porajtali. Kraljica je tudi telefonirala anmi policaji, ma uan ni spoznau glasa od kraljice jn si je mislu, de je tu an naumen špas.
- Ja, ja, si je mislu: »e chi me lo fa fare?«
- Taku se je skazalo, de ni funkcioniralo neč. Ne soudatje, ne policija, ne zgonci, ne p'si — neč. Jn uni, če ne

be biu samo nomalo prsmuknjen, be biu lahko kraljico ubou. Jn zdej je ratu velek hudič. Časniki jn politiki šimfajo jn zmerjajo na vso muč; opozicija pej zahteva, de more notranji minister (tu je tisti, ke jema črez policijo) odstopet. De če ni u stani zavarvat nanka kraljico, kaku bo varvau vse ta druge držaulane!

- Ma posluši Mihec! Pej če ni tu vse vkep samo an truko? Jn de tista angleška kraljica, ke je še preci pr sebi, de ni ...
- ŠŠŠŠŠ! Mouči Jakec, ke držaune poglavarje ni smet ofendirat! Jemaš lahko sitnosti.
- Ma vidi ke tudi cesarica Marija Terezija je u svojeh cajteh ...
- Ššššš! Ššššš!

—o—

PAHR V BENETKAH

Na povabilo ministra Colomba bo 26. julija prispel na delovni obisk v Benetke avstrijski zunanji minister Pahr. Obisk bo trajal dva dni in je v skladu s sporazumom, ki sta ga zunanja ministra obeh držav dosegla pred dvema letoma na Dunaju in ki predvideva pogoste posvete med obema vladama.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, šte. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

biskovavcevu gotovo še več. Točnejše številke bo najbolje vedela prometna policija, ki se je morala v vročini zaradi tesnih uniform in urejanja prometa potiti še bolj kot mi romarji.

Sveto obhajilo se je delilo seveda tudi zunaj cerkve in med tisoči navzočih jih je le malo ostalo brez njega, domnevno pač v glavnem tisti, ki so ga prejeli že pri dopoldanski sveti maši.

Italijanski duhovnik, ki se je čudil tolikšni množici kljub neugodnim pogojem (pomanjkanje vode, gostiln, prenočišč, higienskih prostorov in še česa drugega), je vprašal še to, ali ni tisti petek navaden delovni dan kot v drugih deželah. Seveda je navaden delovni dan tudi v Jugoslaviji in tudi tam je večina vezana na delovne urnike, pa tudi kmetje so v tej sezoni dovolj upreženi doma.

Kaj pa spol in starost romarjev? To sem pa izrecno opazoval. Moških je bilo vsekakor nekaj manj kot žensk. Dejal bi, da je bilo razmerje dva proti tri, torej 12 tisoč žensk in osem tisoč moških. Trdim, da je bilo med samimi moškimi deset odstotkov starcev s podobo penzionista, petnajst odstotkov dečkov in mladostnikov, petinsedemdeset odstotkov pa polnoletnikov od osemnajstega do kakega petinpetdesetega leta starosti. Pozabil sem se pa zanimati, ali je med romarji tudi kaj muslimanov. Nekje sem slišal, da so bili. Mimogrede sem videl pred cerkvijo že v začetku svete maše dolg in urejen špalir moških, ki so si hoteli zagotoviti prednost

za sveto obhajilo. Morda se jim je bolj kot drugim mudilo, da se vrnejo domov. In bil je delovni dan, ko so prav polnoletni moški vezani na delovne urnike v svojih daljnih krajih.

O ženskah sem si zapomnil le to, da je bilo mladih več kot starih. Le okrog oltarja so se gnetle zares le starke v starinskih oblačilih in s plahtami za prenočevanje.

Razhajanje in odvažanje vozil se je vleklo tja do 23. ure po jugoslovanskem času, ker le ena, nič kaj široka cesta vodi iz Medjugorja na bližnjo magistralo.

V soboto zjutraj se mi je posrečilo priti iz hotela v Čitluku v zgodnjih jutranjih urah do medjugorske cerkve in sem v njej takoj daroval sveto mašo skupaj z nekim duhovnikom, ki se je s svojo romarsko skupino poslavljaj. V cerkvi in po maši okrog cerkve je bilo prav malo, malo ljudi, nekaj Hrvatov in tudi nekaj Slovencev.

Na levem travniku ob cerkvi sem se zagledal v masivni križ na bližnjem hribu, če bo morda tudi tisto jutro žarel. Enako radovednost je kazalo še kakih petnajst ljudi, ki so ločeno po travniku stali tam okrog. Koliko opazovavcev je bilo na drugi strani svetišča ali bolj daleč za nami, ne vem. Križ je bil temen kot vedno, dejal bi le, da se mi je zdel bolj izrazit in sem imel občutek, da ima dvojne krake: vzporedno in pravokotno za moje oči. Nekdo me je opozoril, da se križ vrti okrog svoje osi.

Dejansko sem že prej zaznaval med krakom, ki se mi je zdel vzbočen proti meni, in med obema ploskima krakoma neko takšno kopreno, kakršno vidiš pri vsakem naglem vrtenju kakršnekoli vrtavke, propelerja, helikopterjevih lopat, vendar se mi ni zdelo dovolj izrazito, medtem ko me je temna masivnost resničnega križa in domnevnega, namišljenega ali umišljenega kraka obrnjenega proti mojim očem pravokotno naravnost bodla v oči. Ne bi mogel reči, da je bila to sugestija, povzročena od opozorila bližnje osebe, ker sem bil začutil te anomalije, preden je oni izgovoril: »Glejte, križ se vrti!«

Prav tako nisem naklonjen verovanju v resnično vrtenje križa. Kak pomen naj bi to imelo? Nebo je bilo prepreženo s tankimi in razdrapanimi meglicami in je dajalo torej podobo pravega svinčeno-sinjega ali sinje-svinčenega neba, kakršno je posod, kadar ni ne jasno in ne oblačno, ampak pravi — mrč.

Temu videnju ne dajem važnosti.

Čakal sem barve — ali pa v podredni možnosti: belino na podstavku. Ta je dobro viden, ima obliko enakokrakega pravokotnega trikotnika. Pravili so mi, da je večkrat samo na njem bela svetloba ali vsaj belina. Nisem nič takega dočakal, pač pa nekaj nepričakovanega.

(Nadaljevanje sledi)

Poravnajte naročnino!